

Bruxelles, 10 mai 2019
(OR. en)

8999/19

ESPACE 43

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	<i>Pregătirea reuniunii Consiliului [Competitivitate (Piață Internă, Industrie, Cercetare și Spațiu)] din 27-28 mai 2019</i> Consolidarea rolului Europei pe scena mondială, promovarea cooperării internaționale și a diplomației spațiale și participarea la crearea unui cadru global de guvernare a spațiului – <i>Dezbateri de orientare</i>

I. INTRODUCERE

- Inițial activitățile desfășurate în spațiu au fost dezvoltate pentru a demonstra suveranitatea și excelența tehnologică a unei națiuni. De atunci, datele și serviciile spațiale au reprezentat o parte esențială a vieții noastre de zi cu zi: ele fac posibile multe lucruri pe care le facem și pe care le considerăm firești, fie că e vorba despre folosirea telefonului mobil, despre verificarea prognozei meteorologice sau îmbunătățirea serviciilor de urgență [a se vedea anexa pentru alte exemple de utilizare a programelor spațiale ale UE]. Spațiul este esențial pentru fiecare țară și pentru Uniune în ansamblul său, deoarece oferă factorilor de decizie informațiile necesare pentru a aborda o serie de aspecte.

2. Într-un mediu global în continuă evoluție, în care noi actori dezvoltă capacități solide și joacă un rol mai activ, Europa trebuie să conlucreze pentru a-și promova poziția de lider în spațiu, pentru a-și mări cota pe piețele spațiale mondiale și pentru a profita de beneficiile și oportunitățile oferite de spațiu. În acest context, Comisia a adoptat, la 26 octombrie 2016, o comunicare¹ privind o strategie spațială pentru Europa, al cărei scop este să stabilească viziunea strategică generală pentru activitățile Uniunii în domeniul spațial, asigurând, în același timp, o coordonare adecvată și complementaritatea cu activitățile desfășurate de statele membre și de Agenția Spațială Europeană (ESA).
3. Strategia spațială pentru Europa stabilește patru obiective strategice: 1) maximizarea beneficiilor pe care spațiul le oferă societății și economiei Uniunii Europene; 2) promovarea unui sector spațial european competitiv și inovator la nivel mondial; 3) consolidarea autonomiei Europei în ceea ce privește accesarea și utilizarea spațiului într-un mediu sigur și securizat; 4) consolidarea rolului de actor global al Europei și promovarea cooperării internaționale. Atingerea celui de al patrulea obiectiv, constând în a avea un rol mai puternic pe scena mondială este o condiție indispensabilă pentru îndeplinirea celorlalte trei obiective strategice.

¹ COM(2016) 705 final.

II. ECONOMIA SPAȚIALĂ²

4. Spațiul este un motor pe termen lung pentru inovare și creează noi oportunități de abordare a provocărilor globale. Economia spațială mondială a ajuns la 309 miliarde EUR în 2017, în creștere în medie cu 6,7 % pe an în perioada 2005-2017. Aceasta este aproape de două ori mai mare decât creșterea medie anuală a economiei mondiale de 3,5 %. Industria spațială europeană s-a aflat din punct de vedere istoric în avangardă, iar economia spațială este caracterizată încă prin excelența academică și științifică, însă sectorul spațial se confruntă cu o evoluție foarte rapidă și apar noi modele de afaceri. În sectorul spațial european lucrează peste 231 000 de profesioniști, cu o valoare estimată de 53-62 miliarde EUR în 2017. Europa produce o treime din numărul total de sateliți din lume. Potrivit Eurospace, în 2016 industria de producție spațială a raportat vânzări în valoare de 8,2 miliarde EUR. Cu toate acestea, după cum subliniază raportul BEI³, sectorul spațial european riscă să rateze următorul val de inovare în domeniul spațial, dacă nu profită de ocazie pentru a stimula mai multe investiții în noul sector spațial.

III. COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

5. Activitățile spațiale sunt, prin natura lor, globale. Acestea au adesea obiective globale și implică costuri ridicate și riscante, care nu pot fi suportate de un singur investitor. Acestea sunt, de obicei, efectuate pe baza interesului reciproc, fără schimb de fonduri. Cooperarea internațională continuă să fie un factor determinant al politicii spațiale europene, deoarece multe dintre problemele majore au devenit mondiale și pot fi soluționate doar la nivel mondial, tehnologiile spațiale constituind un instrument important în abordarea unor astfel de probleme.

² Conform Forumului spațial al OCDE, „Economia spațială include toți actorii publici și privați implicați în dezvoltarea și furnizarea de produse și servicii bazate pe tehnologii spațiale, de la cercetare și dezvoltare, fabricarea și utilizarea infrastructurii spațiale (de exemplu, stații terestre, vehicule de lansare și sateliți) până la aplicațiile bazate pe tehnologii spațiale (echipamente de navigație, telefoane prin satelit, servicii meteorologice etc.) și la cunoștințele științifice generate de astfel de activități.”

³ https://www.eib.org/attachments/thematic/future_of_european_space_sector_en.pdf

6. Cooperarea internațională este un instrument important de consolidare a sectorului spațial european. Interoperabilitatea și compatibilitatea sistemelor noastre cu alte sisteme oferă multe oportunități noi pentru dezvoltarea aplicațiilor spațiale. Dezvoltarea standardelor internaționale permite asimilarea acestor noi aplicații de către piață. În cele din urmă, promovarea sistemelor și a industriei noastre extinde beneficiile economice pentru întreprinderile europene. O astfel de cooperare este o activitate complementară și consolidează imaginea Uniunii ca actor global.

IV. DIPLOMAȚIA SPAȚIALĂ

7. Diplomația spațială este un domeniu emergent, alături de diplomația cibernetică și diplomația științifică. Aceste trei aspecte sunt interconectate și ar trebui luate în considerare în mod coordonat de la caz la caz, contribuind la setul de instrumente, mijloace și obiective diplomatice.
8. Diplomația spațială ar trebui să fie considerată ca acoperind trei domenii diferite:
- Utilizarea diplomației pentru urmărirea obiectivelor bazate pe tehnologii spațiale ale Uniunii;
 - Utilizarea diplomației pentru a se asigura că UE și statele sale membre au acces la serviciile spațiale la prețuri convenabile, cu ușurință și în mod durabil , atunci când acestea nu pot fi furnizate în cantitate suficientă, la calitate suficientă sau în circumstanțe corespunzătoare prin capacitățile spațiale ale UE;
 - Utilizarea activelor spațiale ale UE pentru a urmări obiectivele diplomatice ale Uniunii, cum ar fi ajutorul umanitar, verificarea respectării sancțiunilor și a restricțiilor, sau stimularea unui comportament constructiv prin accesul la capacitățile spațiale ale UE.

V. COMPORTAMENT RESPONSABIL ÎN SPAȚIUL COSMIC

9. Una dintre provocările cu care se va confrunta comunitatea internațională în următorii 50 de ani este asigurarea faptului că actualul cadru normativ rămâne adecvat scopului în contextul diversificării rapide a sectorului spațial. Modul în care actualul cadru constituie un răspuns la problemele emergente, cum ar fi diminuarea deșeurilor spațiale, gestionarea traficului în spațiu și exploatarea resurselor spațiale, reprezintă aspecte pe care statele membre, în cooperare cu instituțiile relevante ale Uniunii, le vor aborda prin intermediul structurii instituționale a ONU. Siguranța, securitatea și durabilitatea activităților din spațiul cosmic sunt foarte importante, urmărindu-se să se asigure faptul că toți actorii internaționali continuă să conserve spațiul cosmic, ca pe un bun comun global.
10. Evoluțiile tehnologice și sosirea unor noi actori în ultimii ani subliniază faptul că Uniunea trebuie să asigure accesul liber la spațiu și să consolideze autonomia strategică în spațiu, împreună cu statele sale membre și alți actori internaționali relevanți, cum ar fi Agenția Spațială Europeană.

VI. CONCLUZIE

11. Cooperarea internațională este mai importantă ca niciodată. Aceasta nu numai că oferă Uniunii beneficii din punct de vedere economic, comercial, tehnologic și științific, ci, de asemenea, îi permite să contribuie la bunăstarea economiei mondiale.
12. Creșterea interesului politic și comercial pentru spațiu necesită, printre altele, ca Uniunea să integreze pe deplin politica sa spațială în acțiunile sale internaționale și să se implice în mod proactiv în discuțiile în curs privind cadrul global de guvernare a spațiului.
13. Uniunea, împreună cu statele membre, trebuie să reacționeze rapid la acest context în evoluție, pentru a-și consolida poziția în fruntea puterilor spațiale mondiale în secolul 21. Alegerile strategice care vor fi făcute în următoarele luni, într-un moment în care viitorul Europei este în discuție, vor avea un impact de durată, dincolo de sectorul spațial, asupra economiei, suveranității și securității noastre.

14. Trebuie adoptată o abordare globală și coerentă, deoarece toate aspectele sunt interconectate: intensificarea investițiilor publice și private, sprijinirea autonomiei europene în ceea ce privește accesul la spațiu, o guvernare europeană extinsă, cu o implicare sporită a întreprinderilor (prin intermediul parteneriatelor) și a cetățenilor (printr-o comunicare mai ambițioasă privind beneficiile spațiului).

VII. ÎNTREBĂRI PENTRU DEZBATEREA DE ORIENTARE

15. În contextul descris mai sus, statele membre sunt invitate să facă schimb de opinii cu privire la următoarele aspecte în ceea ce privește consolidarea rolului Europei ca actor global și promovarea cooperării internaționale, diplomația spațială și contribuția la consolidarea cadrului global de guvernare a spațiului.

1. *Un mare număr de inițiative și politici ale UE se fundamentează în prezent pe soluții bazate pe tehnologii spațiale și active spațiale pentru a atinge obiectivelor strategice ale Uniunii. Fiecare inițiativă în domeniul spațial, chiar și cea mai mică, conduce la un număr mare de evoluții nu numai în domeniul spațial, ci și în alte sectoare, precum și la toate nivelurile. Acest lucru ar putea fi considerat ca fiind „efectul fluturelui în domeniul inovării”.*

Cum pot inițiativele spațiale desfășurate la nivel local, regional, național și european să fie mai bine coordonate și încurajate pentru a se asigura că acestea se extind și că au un efect de propagare, atât în cadrul economiei europene, cât și la nivel mondial?

2. *Europa trebuie să reacționeze rapid și să își definească, în mod independent, propriile ambiții în domenii precum utilizarea resurselor spațiale, logistica și transportul spațial, deșeurile spațiale și securitatea spațială.*

Cum ar putea statele membre să colaboreze pentru a defini ambiția specifică a Uniunii în spațiu și pentru a consolida și întări rolul Europei la nivel mondial? Care ar putea fi contribuția internațională a Uniunii în domeniile sus-menționate?

Anexă – Exemple de utilizare a programelor spațiale ale UE

Programele UE și-au dovedit deja eficiența și capacitatea de a ne transforma în mod pozitiv viețile, nu doar pe plan intern, ci și la nivel mondial:

- **Răspunsul la dezastrele naturale:** În 2017, hărțile Copernicus care indicau întinderea și amploarea daunelor au ajutat echipele de salvare să facă față, printre altele, incendiilor forestiere (Italia, Spania, Grecia, Portugalia), cutremurelor (Mexic), uraganelor (țările afectate de uraganele Harvey, Irma și Maria) și inundațiilor (Irlanda, Germania).
- **Salvarea de vieți omenești pe mare:** Programul Copernicus sprijină activitatea desfășurată în Marea Mediterană de către Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă. Datele obținute prin satelit ajută agenția să identifice navele nesigure și să salveze persoanele vulnerabile. Galileo poate fi utilizat pe toate navele comerciale din întreaga lume, furnizând o precizie sporită și o poziționare mai rezilientă pentru o navigație mai sigură.
- **„Căutare și salvare”:** Un nou serviciu Galileo reduce la mai puțin de 10 minute timpul necesar detectării unei persoane dotate cu o baliză pentru cazuri de urgență, într-o multitudine de locuri, inclusiv pe mare, pe munte sau în deșerturi, precum și în zonele urbane. Acest serviciu confirmă persoanei respective faptul că echipa de intervenție este pe drum.
- **Monitorizarea deversărilor de petrol:** Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) utilizează datele Copernicus pentru a monitoriza deversările de petrol și navele.
- **Aterizarea avioanelor:** 350 de aeroporturi din aproape toate țările UE utilizează în prezent EGNOS, ceea ce face ca aterizarea în condiții meteorologice dificile să fie mai sigură, evitându-se astfel întârzierile și redirectionările.
- **Siguranța rutieră:** Începând cu luna aprilie 2018, Galileo este integrat în fiecare model de automobil vândut în Europa, venind în sprijinul sistemului eCall de reacție în caz de urgență. Începând din 2019, el va fi integrat în tahografele digitale ale camioanelor, pentru a asigura respectarea normelor privind timpul de conducere și pentru a ameliora siguranța rutieră.

Agricultură: Dintre fermierii care utilizează navigația prin satelit pentru agricultura de precizie, 80 % sunt utilizatori EGNOS. Datele Copernicus sunt utilizate, de asemenea, pentru monitorizarea culturilor și pentru prognozele de randament.